

Jaargang 9 nummer 10 oktober 2017 Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn
Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl Bijdragen volgende nieuwsbrief graag voor **24 oktober** opsturen

Natuurmoment

Bloemkool op vier meter hoogte

In de herfst zijn er zo langzamerhand aardig wat plekken waar ik wil gaan kijken of bepaalde paddenstoelen zich weer laten zien. Wanneer je de middelste zichtlaan naar het Loo vanaf de Naald inloopt en bij de eerste onderbreking bij de bomerij links achter je omhoog kijkt, zie je aan de achterkant van een beuk op ongeveer vier meter hoogte een pruikzwam. Net een bloemkool uit de verte.

(Yvonne Zwikker)

Uit de afdeling

Nieuwe leden/vrienden van IVN of KNNV-Apeldoorn

Nieuwe leden IVN: Mieke Koerts, Wim van de Kamp, Peter Huis in 't Veld

Nieuwe leden KNNV: Gert Reijnen, Marja Vink

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten.

IVN Lokaal verhuist tijdelijk naar de Heuvellaan

De Vijfster staat aan de vooravond van een grondige verbouwing. Daarom is vanaf 13 oktober het IVN lokaal niet meer beschikbaar. In de week daarna wordt alles verhuist. In de tijdelijke locatie van de school de Vijfster aan de Heuvellaan nr 1 krijgt IVN Apeldoorn een "eigen" lokaal. Het verhuisplan is klaar en voorbereidingen zijn getroffen om op 16 oktober verplaatst te worden en daarna zo goed mogelijk te installeren.

Op 20 oktober vanaf 19.30 uur zijn IVN leden van harte welkom op de house warming party en kun je zien waar en hoe we in het komende halfjaar onze activiteiten zoveel mogelijk continueren. Het streven is om in de meivakantie van 2018 weer terug te verhuizen.

>> [Meer informatie over het nieuwe IVN lokaal.](#)

Nieuwe aflevering van Groenvoer en De vier jaargetijden

Zowel van IVN als van KNNV is het herfstnummer van de ledenbladen beschikbaar op de website.

[Bekijk Groenvoer](#) - [Bekijk De vier jaargetijden](#)

IVN Ledenvergadering 23 november 2017, IVN lokaal, Heuvellaan 1

Noteer deze datum alvast in je agenda. Op de agenda staan o.a:

- Jaarplan en begroting 2018
- Bestuursverkiezing (voorzitter?)

Na de pauze: Nieuwtjes en Lezing: Sociologie/samenhang binnen een bijenvolk door Harold Gerritsen

IVN in een nieuw jasje

'IVN, wat is dat voor club?' Die vraag heb je vast weleens gehoord. IVN wordt steeds bekender: daar doen we met z'n allen hard ons best voor. Maar nog steeds moet je vaak uitleggen waar IVN voor staat. Vandaar een nieuwe jas!

Omdat we willen dat meer mensen IVN kennen, en dat meer mensen weten wat IVN is, krijgt de huisstijl een 'update'. Het logo verandert iets: we krijgen één logo dat meteen duiding geeft aan wat we doen en waar we voor staan. De waterlelie - ons erfgoed - zit niet meer in het logo, maar wordt als beeldelement gebruikt. In de uitstraling komt meer ruimte voor (natuur)beleving en beeld.

>> [Lees meer](#)

Activiteitenagenda IVN/KNNV

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroepbijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroepcoördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers. Bekijk alle (publieks)activiteiten van [IVN Apeldoorn](#) en van [KNNV Apeldoorn](#).

Activiteitenagenda

- 1/10 IVN [Excursie Reeënberg](#)
- 2/10 IVN [Start cursus Samenhang in de natuur](#)
- 7/10 KNNV [Vogelwerkgroep Excursie naar Oostvaardersplassen](#)
- 9/10 KNNV [Paddenstoelenwerkgroep Excursie Ereveld Loenen](#)
- 14/10 IVN [Landschapsonderhoud](#)
- 16/10 KNNV [Werkgroep Sprengen & Beken: Fietsexcursie Noordelijk Renkums Beekdal](#)
- 19/10:IVN [Excursie Samenhang in de natuur](#)
- 22/10:IVN [Excursie voor leden Wisenten op de Veluwe](#)
- 23/10 IVN [Housewarming party in nieuwe \(tijdelijke\) IVN lokaal](#)
- 25/10 KNNV [Lezing De toekomst van de natuur in Nederland door Frank Berendse](#)
- 28/10 KNNV [Vogelwerkgroep wandeling Hoog Buurlo](#)
- 4/11: IVN [Natuurwerkdag in Stadspark Berg en Bos](#). Aanmelden via [deze link](#)

20/10: Lezing Vogelwerkgroep Oost Veluwe

Op vrijdag 20 oktober houdt Chris Schenk bij Vogelwerkgroep Oost-Veluwe een lezing met als titel Noordelijke uilen in winters Canada en Alaska's North Slope. >> [Meer informatie](#)

22/10: Excursie speciaal voor IVN leden: Wisenten op de Veluwe

Op zondag 22 oktober organiseren we een excursie speciaal voor leden van IVN-Apeldoorn naar de wisenten. Het wordt een stevige wandeling dus je moet goed ter been zijn.

Het maximale aantal deelnemers aan deze excursie is 25. Inschrijving vindt plaats op volgorde van aanmelding en is alleen voor leden, introducees kunnen niet mee. Aanmelden kan bij ivnextra@ivn-apeldoorn.nl Vergeet niet je naam, adres en telefoonnummer te vermelden (in verband met carpoolen). De locatie ontvang je na aanmelding. >> [Lees meer](#)

25/10 Lezing KNNV De toekomst van natuur in Nederland

Frank Berendse is hoogleraar natuurbeheer en plantencologie aan Wageningen Universiteit. Hij schreef zo'n 300 wetenschappelijke artikelen en adviseerde onder meer het kabinet en de Europese Commissie over het nieuwe Nederlandse natuurbeleid. Hij schreef Natuur in Nederland dat als het standaardwerk over de Nederlandse natuur wordt beschouwd.

Aanvang 20.00 uur in Het Kristal, Distelvlinderlaan 200, 7323 XB Apeldoorn. Entree € 2,50 (leden KNNV en IVN gratis)

Opgeven bij Jan den Held, jdenheld@lijbrandt.nl tel. 0575-517750

>> [Lees meer](#)

3/11: Gelderse biodiversiteitsdag

De provincie Gelderland nodigt vrijwilligers en natuurbeheerders die zich inzetten voor de Gelderse natuur van harte uit voor de Gelderse biodiversiteitsdag op vrijdag 3 november in het Huis der Provincie.

Deze dag is een uitgelezen kans om kennis te maken met iedereen, vrijwilliger of professional, die betrokken en actief is in de Gelderse natuur.

>> [Lees meer en opgave](#)

28/11: IVN-najaarslezing: Met andere ogen naar de natuur kijken

Door Atze Oskamp. Aanvang 19.30 uur in Dok Zuid, 1e Wormenseweg 460, 7333 GZ Apeldoorn. Aanmelden kan nu al via lezingen@ivn-apeldoorn.nl

Zet je in voor de natuur

IVN en KNNV Apeldoorn zijn altijd op zoek naar (vrijwillige) medewerk(st)ers. Kijk op de website van [IVN](#) of [KNNV](#)

Gezocht: Groenvoer bezorger (M/V)

De oproep in de vorige nieuwsbrief heeft een bezorger voor de wijk opgeleverd. Heel fijn!. We zoeken nu nog een bezorger voor de wijk Orden / Berg en Bos, 18 adressen. Tijdsinvestering anderhalf uur per kwartaal.

Een mooie gelegenheid voor een wandel- of fietstochtje 4x per jaar.

Graag aanmelden via Lenie Omtzigt, distr-groenvoer@ivn-apeldoorn.nl

Ander nieuws

Erfgoedlinks

Op zoek naar historische gegevens over Apeldoorn en omgeving? Kijk eens op www.erfgoedplatformapeldoorn.nl. In het menu 'erfgoedlinks' staan links naar informatie, oude kaarten en/of (oude) foto's van Apeldoorn.

En heb je nog een relevante link? Mail naar epa.redactie@gmail.com

Boek: Veluwe Buitengewoon

Eind oktober verschijnt de bundeling van 80 verhalen door Gert Jan Blankena in de Stentor. In de boekhandel kost het €19,50 maar in de voorverkoop €15. Speciaal voor IVN en KNNV leden: Als je het boek met korting wilt kopen, kun je je naam alvast opgeven via [dit formulier](#). Je kunt het dan later afhalen en betalen (scheelt portokosten). De uitgave is zonder winsttoegmerk; de winst gaat naar HAPS. Voor een inkijkje: zie VeluweBuitengewoon.nl en de gelijknamige Facebook-pagina. (Gert Jan Blankena)

Gastheer van het Landschap

Het landelijke programma Gastheer van het Landschap wordt door IVN Gelderland uitgevoerd bij verschillende Veluwe gemeenten en met veel succes! Dit najaar doet ook Apeldoorn mee. Op 12 september was de eerste bijeenkomst en er volgen er meer. IVN-Apeldoorn levert ook een bijdrage aan deze cursus. Wethouder Mark Sandmann is portefeuillehouder voor de Veluwe samenwerking. Hij is enthousiast over dit programma vanwege de eenvoud en de effectiviteit.

>> [Lees meer](#)

Paddenstoelen speuren

Zondag 24 september hadden de paddenstoelen in Berg en Bos niet te klagen over bezoek tijdens de paddenstoelen speurtocht wandeling. Ruim 250 belangstellenden - volwassenen en kinderen - maakten langs een route van 3 kilometer kennis met 48 verschillende soorten paddenstoelen. Wetenswaardigheden en anekdotes waren op minitextspanelen te lezen. Ook aan de informatie tafel was er veel aandacht voor de natuur in de herfst. Volgend jaar willen we naar het Woudhuis.

>> [Lees meer](#)

Themawandeling Dood hout leeft

Tien IVN-leden hebben op zaterdag 9 september onder leiding van Anton Dekker, de bomenspecialist van de gemeente Apeldoorn kunnen zien dat dood hout leven geeft. In het bosreservaat tegenover het Aardhuis in het Kroondomein was een stervend beukenbos een boeiende plek om te zien hoe vooral schimmels hun werk doen en de kringloop zich voltrekt. Voor velen was een zichtbare demarcatielijn, de grenslijn tussen twee verschillende schimmelsoorten in hout een verrassend item.

Nieuw: Klarenbeeks klompenpad

Het Klarenbeeksepad, klompenpad nummer 102, is een rondwandeling van 13 kilometer door het mooie buitengebied van Klarenbeek. Wandel door bos en weiland, over landgoederen en langs beken. Onder begeleiding van Stichting Landschapsbeheer Gelderland en in samenwerking met werkgroep Dorpsverfraaiing van Klarenbeeks Belang, vrijwilligers, particuliere grondeigenaren, Natuurmonumenten, Waterschap Vallei en Veluwe en de gemeenten Apeldoorn en Voorst is deze route tot stand gekomen.

Bussloo: het beste oppervlaktewater in Nederland

Het programma De kennis van nu, een wetenschappelijk magazine was op donderdagavond 14 september op zoek naar het beste oppervlaktewater in Nederland. Uitkomst: Bussloo. >> [Lees meer](#)

Kijktip

Wil je op de hoogte blijven over duurzame ontwikkelingen in de maatschappij waar je soms ook direct zelf iets aan hebt? Kijk eens naar Groen licht op de maandagavond om 19.20 uur. BNNVARA brengt een journalistiek reportageprogramma van 35 minuten over feiten en fabels.

TV Buitengewoon

Harm Edens heeft deze zomer voor TV Gelderland een serie korte programma's in de serie Buitengewoon gemaakt over mooie plekjes in Gelderland. Onder andere over het Beekbergerwoud, de Hoge Veluwe en de Velwezoo. Deze programma's zijn terug te zien op [de site van TV Gelderland](#)

Natuurorganisaties en burgers vrezen kassenbouw bij Voorst

Inwoners van Voorst, Natuurmonumenten, Geldersch Landschap en Kasteelen en de GNMF hebben grote bezwaren tegen de plannen voor de uitbreiding van het bedrijf Vitalis. Het bedrijf wil onder meer 10.000 vierkante meter aan kassen en een nieuw logistiek centrum bouwen aan de Hengelderweg bij Voorst. De locatie ligt in het Nationaal Landschap Veluwe, deelgebied Twello.

De omwonenden en natuurorganisaties vinden dat het karakter en de kernkwaliteiten van het landschap door de plannen worden aangetast. Daarbij gaat het om cultuurhistorie, natuur en aardkundige waarden. Deze kernkwaliteiten moeten volgens de provinciale verordening juist beschermd worden. (Bron: GNMF Nieuwsbrief)

>> [Lees hier meer](#)

Tijgerspin?

Deze foto heb ik op 18 september gemaakt in het Beekbergerwoud. Ik denk dat het een tijgerspin is die waakt over haar eiercocon waarin de jonge spinnetjes verblijven tot het voorjaar.

(Janneke Niessen)

Wilde planten in Nederland

IVN-lid Jan van Twisk van IVN Valkenswaard-Waalre heeft een indrukwekkende verzameling opgebouwd van plantbeschrijvingen, waarbij mede-IVN'er Frans Vierstraete de nodige tekeningen heeft gemaakt. Daarnaast nuttige informatie, interessante weetjes en duidelijke foto's, kortom de moeite waard voor IVN-leden en andere belangstellenden.

>> [Bekijk de site](#)

Mezenshade of schade aan mezen?

Het gaat helemaal niet goed met de gezondheid van de Nederlandse bossen op droge zandgronden. Verschillende recente onderzoeken laten dit zien. De bodems van deze arme gronden verzuren in rap tempo, een proces dat al jaren speelt, maar nu is de rek echt helemaal uit het systeem verdwenen. De gevolgen voor bos, heide en graslanden zijn groot, zowel voor flora als fauna. Sperwers zijn ondervoed, eiken sterven af, mezeneieren hebben dermate dunne eierschalen dat ze verdrogen en jonge mezen hebben zó weinig kalk in hun botten dat ze spontaan hun pootjes breken.

>> [Lees meer](#)

Komt dat zien: spreuwenwolken

De spreek: in de winter letterlijk een plaatje om te zien. Zijn metallic-look herken je al van verre. In deze tijd van het jaar zie je ze in grote groepen bij elkaar. Duizenden, soms tienduizenden spreuwen dansen in een grote groep door de lucht. Komt dat zien! (bron: Nature Today)

>> [Lees verder](#)

Bos populairste type landschap in Nederland en Europa

Van alle landschapstypen is bos het meest populair onder Nederlanders, maar ook onder West-Europeanen. De gegevens zijn afkomstig van de website www.daarmoetikzijn.nl die door bijna 40.000 Nederlanders is bezocht in 10 jaar tijd. Maar dit blijkt ook uit de Europese versie www.myclacetobe.eu die sinds 2010 ruim 11.000 bezoekers wereldwijd heeft getrokken. (bron: Nature Today) >> [Lees meer](#)

Komt het goed met de merel?

De laatste tijd is er veel aandacht voor de merel. Er worden namelijk veel dode vogels gemeld, waarvan een groot deel waarschijnlijk is getroffen door het usutuvirus. Door meldingen uit het hele land zien we bovendien de grens van dode merels langzaam naar het westen opschuiven. Wat betekent dit voor de merel?

>> [Lees verder](#)

Sovon wil graag een beter beeld krijgen van het aantal merels dat getroffen wordt door het Usutuvirus. Daarom roept de organisatie iedereen op om dode merels te melden. >> [Lees verder voor meer informatie.](#)

Colofon, Contactadressen en afdelingsbladen

Contactpersonen: [IVN contacten](#)

[KNNV contacten](#)

Afdelingsbladen: [IVN Apeldoorn: Groenvoer](#)

[KNNV-Apeldoorn: De vier Jaargetijden](#)

IVN webwinkel: Met de kortingscode IVN-LID-1202 krijg je 10% korting in de [IVN webwinkel](#)

Natuurboeken: In [De vier jaargetijden](#) vind je zowel nieuwe uitgaven als de 'oude boeken service'. Voor een lijst van oude boeken, mail naar j.kerseboom6@chello.nl. Nieuwe boeken vind je in de [KNNV uitgeverij](#) en de [IVN webwinkel](#).

facebook

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

Lees je de nieuwsbrief toevallig en wil je hem blijven ontvangen: word dan lid of vriend: [IVN](#) en/of van [KNNV](#)

De nieuwsbrief niet meer ontvangen? Mail naar: IVN: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl / KNNV:

ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl

Volg IVN Apeldoorn ook op [Facebook](#) en/of [Twitter](#).

